

Co dokáže bezdrát s optikou v síti NGA

Jakub Rejzek
Rostislav Kocman
Monika Kubertová

Definice NGA sítí

Definice podle Evropské komise (2013/C 25/01 - odst. 58):

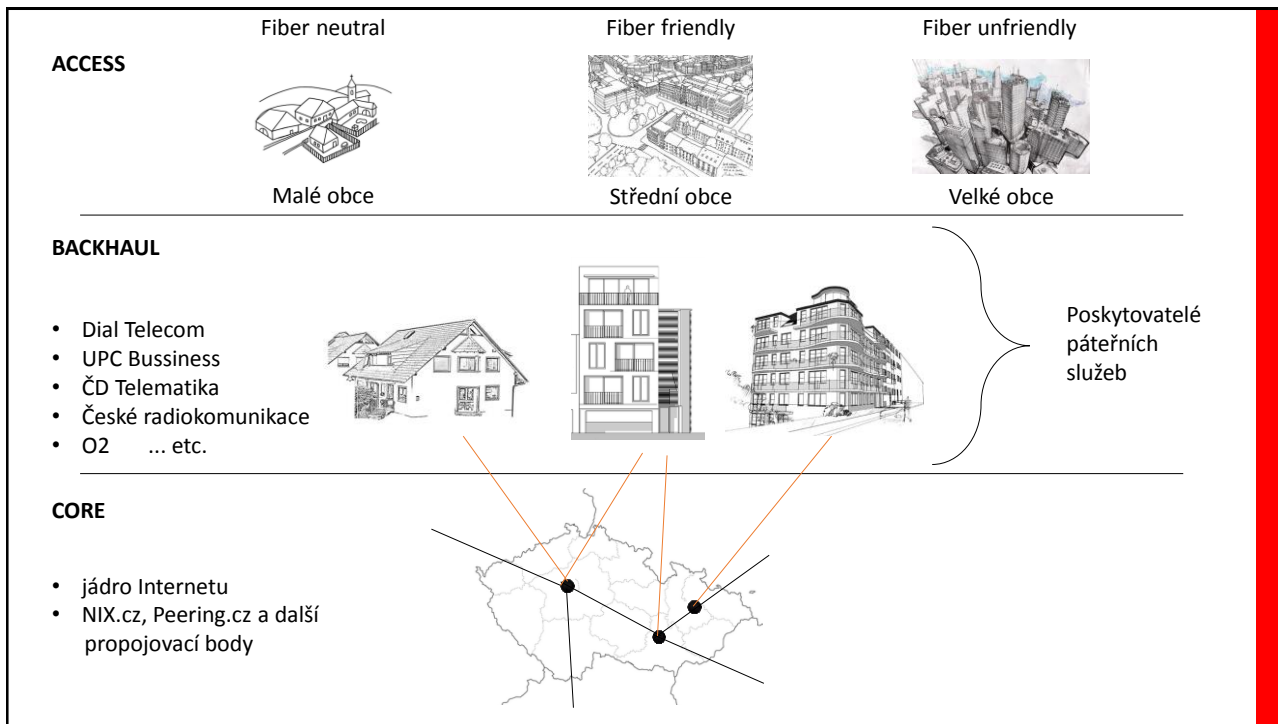
– Síť NGA mají mít alespoň následující vlastnosti:

- i) spolehlivé poskytování služeb při současném zajištění velmi vysoké rychlosti na účastníka – pomocí páteřní sítě z optických vláken (nebo rovnocenné technologie) a v dostatečné blízkosti prostor uživatele tak, aby se zajistilo skutečné vysokorychlostní připojení;
- ii) podpora nejrůznějších vyspělých digitálních služeb včetně konvergovaných služeb spočívajících plně na technologii IP a
- iii) podstatně vyšší rychlost uploadu (ve srovnání se základními širokopásmovými sítěmi).

– V současném stádiu vývoje trhu a technologií jsou sítě NGA:

- i) přístupové sítě z optických vláken (FTTx),
- ii) vyspělé modernizované kabelové sítě a
- iii) některé vyspělé bezdrátové přístupové sítě, díky kterým lze účastníkovi poskytnout spolehlivé vysokorychlostní připojení – **PEVNÉ SLUŽBY!**

Bezdrátový backhaul

Páteřní spoje s velmi vysokou kapacitou schopné přenášet data na velké vzdálenosti pro připojení autonomních sítí a rurálních oblastí

- dominancí jsou licencované spoje s využitím nízkých frekvencí
- nové technologie přenosu dat, jako jsou XPIC, LOS MIMO umožňují zvýšit spektrální efektivitu na neuvěřitelné hodnoty
- 28 MHz při Line Of Sight Multiple In Multiple Out efektivně využívá 1 Gbit/s
- 56 MHz při stejné technologii 2 Gbit/s
- LOS není dostatečně jednoduché na výstavbu, očekáváme běžné využívání za 5 let.
- XPIC je běžně dostupná metoda s 1 Gbit/s při 56 MHz

Backhaul je i spoj na krátkou vzdálenost, pokud připojuje blízkou síť do Internetu.

- Pro účely srovnání možností rádiové technologie uvádíme technologie pro dlouhé skoky, tzv. long haul.

Long haul

Využívané jsou pásma:

Odhadované kapacity pro XPIC – dostatečně prověřenou metodu

- 4 GHz 29 MHz BW longhaul 500 Mbit
- 6 GHz 40 MHz BW velmi dlouhé spoje 700 Mbit
- 7 GHz – zvažované spojení 6 a 7 GHz do jednoho pásma 28/56/112 MHz BW – 2 000 Mbit
- 11 GHz do 80 MHz – 1500 Mbit
- 18 GHz – do 110 MHz – cca 2000 Mbit

Pro připojení oblastí bez přístupu k optickým vláknům lze uspokojivě vyřešit rádiovým spojením. Případný Open Access lze řešit na úrovni bit streamu.

Last mile – bezdrátové řešení v přístupových sítích - současnost

Spoje pevné služby s co nejnižšími OPEX náklady jsou spoje volných pásem. Pásma uvolněná mezinárodními organizacemi pro využívání v NGA sítích jsou pásma 60 a 80 GHz.

Výhody pásem:

- Vysoký kmitočet zajišťuje možnost husté výstavby a opakované využití frekvence bez nutnosti koordinace.
- Využitelná šířka pásma je velká, přenosové kapacity jsou řádově ve stovkách až tisících Mbit.

Vlastnosti pásem neumožňují dlouhé backhaul spoje. Využitelnost je velmi omezená:

- 60 GHz – stovky metrů
- 80 GHz – jednotky kilometrů

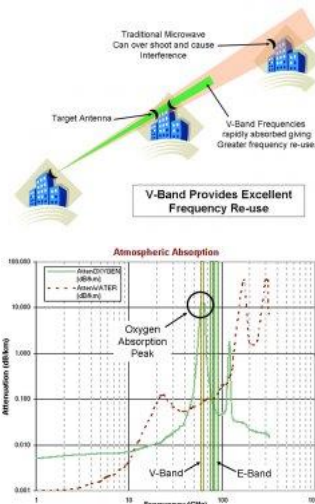
Proč? Fyzikální vlastnosti a chování v dešťových srážkách limituje vzdálenost kvůli spolehlivosti spojů.

Další nevýhodou je stále vysoká cena zařízení, proto se třeba 80 GHz stále využívá více jako backhaul na velmi krátké skoky, nebo zálohování optických sítí.

Proč používat milimetrové vlny (V-Band) pro Point-Point spojení

- Poskytuje dostatečnou šířku pásma pro rychlosti od stovek Mb/s přes nyní jednotky a nízké desítky Gb/s.
- Existují nelicencovaná pásma (60 GHz) nebo pásma pouze s administrativními poplatky – Light licence (např. 80 GHz).
- Vhodné pro krátké vzdálenosti (100 m – 5 km – optimum je 1-1,5 km), vzhledem k absorpci vln v atmosféře (voda, kyslík).
- Absorbce milimetrových vln je výhodou – umožňuje opakované využití frekvencí a v případě využití vhodných antén je extrémně odolné vůči interferencím a rušení.
- Vhodné pro řešení last-mile na krátkou vzdálenost – prodloužení kapacity optických sítí ke koncovým zařízením.
  - Hardware může být velmi malý – limitující je velikost čipu a napájení, ne antény.

Last mile – bezdrátové řešení v přístupových sítích – blízká budoucnost – i Google má plány v 60 GHz

- Google kupuje v roce 2014 Alpentel Technologies, vyvíjející technologie v pásmu 60 GHz.
- Google ve vybraných amerických městech staví v pilotním provozu *Fiber Internet Service* – předpokládá se, že využije pásmo 60 GHz pro last mile. Oznámená cena zařízení je kolem 100 USD.
- Google má plány stát se globálním telekomunikačním operátorem – testuje různé technologie pro různé potřeby (optika+wireless ve vyspělých zemích, MVNO, internet z balonů v rozvojových zemích - Loon).

Proč Google vyvíjí tak levné zařízení do pásma 60 GHz?

- Máme vybudované optické NGA sítě, ale připojení zákazníka přímo optickým kabelem není možné:
  - Zákazník si nepřeje kopat na pozemku (zahrada, poškození stavebních prvků),
  - Zákazník nemá vlastnický vztah k pozemku,
  - Práce nejsou ekonomické, zákazník je nechce hradit a stávající služba mu stačí.
- Google v USA řeší to samé. Pokud není možné používat na poslední metry kabelové převěsy, zákazníka nezíská.
- Proto se rozhodnul ve vhodném pásmu vyvinout zařízení s kapacitou 1 Gbit/s, které lze bez plánování kmitočtů opakovaně využívat.
  - Cena odpovídá možnostem koncového zákazníka.
  - Zařízení má symetrický poměr mezi downloadem a uploadem.

Ze by Google obrátil svět ISP vzhůru nohama?

120 GHz zařízení s kapacitou 10 Gbit/s

Koichi Murata je vedoucí inženýr skupiny vývojových pracovníků firmy NTT Photonic Laboratories z Japonska.

Jeho tým vyvinul a předává průmyslu obvody pro zařízení spoje pevné služby s kapacitou 10 Gbit/s.

Takové zařízení spolehlivě obslouží s NGA parametry **sítí o tisících zákazníků**.

Je třeba ponechat v definici NGA i zařízení ve volných pásmech, bezdrátové systémy se bouřlivě vyvíjejí.

Už víme co bude za 5 let. Jaké budou naše možnosti za 15 let?

Základní charakteristika bezdrátových sítí je totiž snadná, rychlá a levná výstavba.

Děkujeme za pozornost

Wireless show is continuing on!

Těšíme se na další pokračování této debaty, třeba v roce 2025.

jakub.rejzek@ispalliance.cz
rostislav.kocman@ispalliance.cz
monika.kubertova@ispalliance.cz